

EN XERRIM

SETMANARI BILINGÜE, SATIRIC Y DE BON HUMO

Provincias: Un trimestre. . 0'75 ptas.
Extranjero: Un año. 6'00 »
Número atrasado: 0'10 »

AÑO I ————— N.º 19
Sóller 12 de Mayo de 1917

Correspondencia y Administración
Luna 27.—SÓLLER
No se devuelven los originales.

EN CONTRA D'UN ATROPELL

Dimars d'aquesta setmana vaitx esse víctima des covart y vil procedi d'un homo, si es que mereix aquest nom, qu' encara que el respet per sa seua edat, ha obrat tant y tant malement amb jo que me vaitx obligat, amb defensa propi, y sense rebeixá es meu grau d'educació que me daren. á recovenirlo amb bons modals, no a forsa brutal com éll, perque se sap que s'educació está amb s'ho que l'usa.

Lo sert es qu'es mencionat dia, a las sis des dameti me dirigia a sa Redecció d'aquest setmanari, y cuant vaitx esse devant es portal de sas Casa de la Vila, es Saitx, qu'es un homo de mes de setanta anys, me cridá diguent si volia entrá dins sas Casas de la Vila, y tot tranquil y sense pensá es mal, vaitx entrá ahont me digué, duguent sas mans dins sas butxaques; pero apenas vaitx passá es portal m'agafá pes coll, y velguentsé de sa meua indefensa actitud me tirá demunt una cadira sense amollarme es coll.

Jo no vaitx posá resistensí ni me vaitx defensá de s'agressió, per respecta a nes seus cabeis blancs, pero cuant mos desferraren, li vaitx preguntá es motiu de tal obrá de salvatjes y me contestá diguent: perqu'el havia posat a n'EN XERRIM.

Aixó son rahóns foradades, mestre Guiem, o sinó anem per parts:

¿Sabeu sert que jo vos vaitx posá a n' EN XERRIM?..... No ¿Es vé? Idó obrareu injustament, fereu un acte ridícul, bárbaro, sense lógica de cap classe.

Ara suposem que si, que jo som s'autó de s'article que vos vos sentireu agraviat. ¿Quin mal hey ha? ¿Amb a que vos

Indio qu'hem serca per representá es nostro Directó, cuant haja de passá per devant sas Casas de la Vila.

Es molt forserrut y diu que no té pó a sas mans d'es Saitx.

heuria ofés?... Si entrau amb reflexió, y compreneu lo que lletjiu, voreu qu'aquell article es una proposissió, no diu que s'haja de fé y tot ell es una página des nostro ideal humorista.

Ara posamho a nes punt més grave. De que jo afectivament som s'autó y realment vos hagués agraviat. ¿Qui sou vos per fé justici per sa vostra propi mà? ¿O vos creis que no hey ha altre Autoridat a nes poble mes que vos?

De totas maneras, examinant tots es

punts, no teniu rahó, fereu un atropellament personal, injust, criminal, solament per fé contens es vostros padrins putatius y per ells consentireu fé de sas Casas de la Vila un edifissi d'inquisidós. un edifissi públic gordat per meteix jutxe-botxi.

Vaja, mestre Guiem, feis exámen de contriceió y si cualcú vos pregunta noticis d'aquest asunto, contestau:

—Fiet, vaitx fé un animelada!

Aixó es s'única manera de contestá una miqueta conforme.

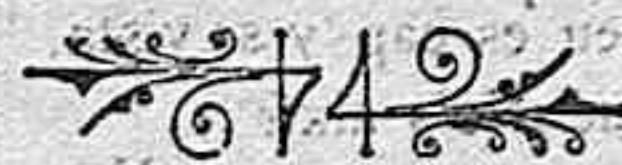
¿Qué Deu vos perdón mestre Guiem!

URBANO ROSSELLÓ

Qui no's poeta no viu (1)

A l'hora d'ara senyós
porem veure molts de días,
qu'es qui no fá poesias
ja no'l tractan amb honós.
Un bon poeta mos ho diu
cosa qu'ell mateix confirma,
que sa gent qu'el veu afirma
que *qui no's poeta no viu*.
Un que sap fé poesias
en que siga un llanbrinet
sa gent sa lleva es bombet
per donarli los *buenos días*
Y per aixó per aquí
tothom ja s'alsat poeta
sense sebre fé una *zeta*,
ni sebrerle confeji
Y jo també prenc sa meta,
pensant lo que sa gent diu
que *qui no's poeta no viu*,
jo també me alsat poeta.

PEP NOY

(1) S'autó ha escrita aquesta poesia, dat s'esplet de poetas qu'hara s'alsat. N. de R.

CUENTO

Aixó era y no era bon viatge fassa el Zar de Rusia.

Un temps, dins Mallorca, hey havia un poblet voltat de montanyas que segóns diven encara existeix.

Dins aquell poblet hey habitava, mesclat amb sas demás personas, un bou manso, de caminà de lloca, de mirada treidora y mal intencionada.

També hey habitava un jovenet que pretenia d'essé torero pero may tenia ocasió de ejersitá sa seva afissió, fins qu' un día se trobá aquell bou manso y treidó, y prová de posarli un joc de banderillas, pero quant intentá sa sort es bou investí y agafá es pobre torero pes coll, pero afortunadament sa cohida no tengué importansi y aquell valent afissionat torná sortí a rotlo, encés de coratje y amb sa mateixa rabi clavá no un joc, sino sis jocs de banderillas a n'aquell bou que poc antes l'havía cohit.

Y loco de rabi, de vergonya, agafá sa muleta y después de muletearló de diferentas classes li clavá s'estoc fins a sa creu.

Y així morí aquell bou polissó y així se popularisá sa maestria d'aquell jove afissionat.

UN PRINSIPANT

BON METJA

—Bon día. ¿Qué tal malalt?

—Molt malament senyó metje, avuy pareix qu'es meu fetxe m'ha de sorti per dedalt.

Tenc un mal de cap terrible una febre colosal, s'espina me fa mal y un mal de ventrè que fible. Li jur qu'estic avorrit

—¿Que no haviu patit may?

—Una vegade qu'un tay me vaítx fé a n'aquest dit.

—Y ¿quí u ofici teniu?...

—Senyó, faitx trebay de cap.

—No m'havía equivocát ja sé de lo que petiu.

Pues sa vostra malaltia se demostra massa clá, y es de tant de cavilá que dins es servell si cria unas gotas de colós que dins es pòsols vos xupa, y aquestas gotas son cupa que sentiguen tals dolós.

De segú sou periodista y fent colaboraciós y sercant informaciós perduu es cap y sa vista,

Qué No's així? ..

—No senyó.

—¿Idó?...

—Faitx trebay de cap.

—No crec haverme equivocát, y si no sou escritó sereu qualche tenedó de llibres.

—Tampoc

—¿Idó!

¿Quin trabay a la fi feis?

—Dic que faitx feina de cap perque estic dins «Can Salat» per tayadó de cabeis.

—¿M'heu enganát!

—No senyó,

qui s'ha enganát es vosté qu'es pensava prenderme es pel

—¿Que deis!...

—Pulissó,

y no'es pensi essé totsol, totas son carreras lletjas, y principal molts de metjes son mes beneis qu'en Piñol.

SOR-LLEÓ

De sa Pobla

S'incansable Corresponsal poblé es el reverent dimoni. Tot quant se passa dins aquell dítxós poble, éll heu sap, per secret que siga.

Per poré continuá s'escrit de la setmana passada, un día d'aquets se posá oreya ben alerta a nes forat des pany de sa porta de s'Aplec, y vataquí tot lo que pogué senti:

—¿Homo de Deu! Es batle fa potadetas sobre lo d'EN XERRIM. Aixó de *rapaverum* el té tot cremat.

—Ido aixó de *rapaverum* está ben ideat, y si es batle ha prèrs per éll aixó de *sacristán* qualche cosa hey ha. Quant s'ase brama.....

—No y aixó encara no es res, digué un rosset, lo gros será quant posarán es *soparillos* que fa amb en Tomeu, en Maneta, en Jordi y es serenos a can Jordi, cada vespre debes las dues de sa nit.

—Si aixó possan creis que vendrá aquí, éll y sa vara, per demaná explicaciós.

—Jo no sé perque no possan demunt EN XERRIM, digué un grasset, lo de s'a guiat d'en Tiá Goris, lo de sas monjetas bollidas amb Caparrot, lo des satri y taronjas amagades pen Tomeu, lo de sas tomatiques den Gostí lo des pesols amb vermei d'hou. lo d'en.....

—Pedro, mira si ningú escolta, digué una veu, y aquí jo perque no me trobassin *infraganti* escoltant, vaítx fojí correns.

Xerran y me contan que diumenge tornarà tocá sa música des li-bre-peral a demunt es cadafal d'enmitx de sa plassa de don Miquel Socias.

Si diu sa veritat aquest xerradó li darem s'enhorabona y además mil gracias

per havé servit de cubertora. Adiós Mateu.

Li tenc de di, senyó Directó, qu'aquell escrit que la setmana passada publicá, referent a sa música den Braguins, se coeix que s'autó es un closque buida que domés diu sa veritat un día l'any.

Si es mestre de sa música lliberal té gana de remená sa batuta, que le remeni a dins es llit, y li advertim que se miri amb so torná insulta en Braguins, perque aquest té medis per ensenyarló tant de fusté com de música.

Y... se levanta la sesión Poblera.

ES CORRESPONSAL.

De Santañy

Desde que sas broadoras d'aquí han treta sa moda de du aquets deventals blancs empiterats, han tornadas tan orgullosas que tots ets homos les pereixen poc per ellas. Pero jo que les conec de fondo y sé qui son no puc menos de ferlos una poesia.

Desde que duis devental blanc, plenxat y enreventat, atlotetas heu tornat amb orgullo general.

Si un homo queda enganxat amb una atlota d'aquestas, llevó dirá: Son farestas...
Molta pipa y poc tabac.

La setmana que vé nombrarem per nom sas mes toreras.

UN AMIC D'EN MIQUEL

**

Diven per tot Mallorca qu'es Santañines son desmeñotas per fé cosas que meresquen mensioná, idó jo dic tot lo contrari, y per satisfacció de tots es d'aquest poble que vivan a fora, y no pogueran asisti a sa festa de diumenge passata sa Cala, vos feré una petita relassio.

A las cinc des dematí sa música dirigida pen Juan Martina fé un passa-calle recorreguent tot es poble per desperta totas aquellas ntlotas que sa nit passada festetjaren fins tart, después feren varias seranatas y entre ellas en feren una a s'anyella, dues frexuras y una butsa, tot lo cual s'havian de menjá es musics per gastá es dobbés que gonyaren tocant a nes ball de Can Pinos; fetas sas seranatas emprengué sa música es camí de sa Cala, tocat un altre pas doble, y seguida per més de 1700 personas de tota classe.

Arribats a sa Cala se gent comensá a desfilá per aquell escabrós paratje, mentres sa música seguía tocant y l'amo Andreu arreglava es berená ajudat pes seu pinche Bernat.

Después de berená se fé un paseitx ma-

ritim, una cincuentena de botet surcavan aquelles aigos seguint es tres bots que dins ells sa música tocava sas millós pessas des seu repertori. Aixó resultá essé sa nota mes hermosa de totes, totes aquellas berquetas plenas d'atlotas estrenant es capells blancs que ne Marsala havia cosits.

Acte seguit es cuinés tengueren es diná a punt, y vos jur qu'a sa taula no hey faltava res de lo qu'hey havia, al revés, sobra de tot y qui heu sap y heu dirá es en Toni Reguerrec. Después de sa digestió sa comensá es ball que dura fins que totes sas atlotas estaran cansadas de ballá.

En resumen aquesta festa resultá molt divertida y sense tení que lamentá cap desgraci.

Y a n'aquesta serimoni tot hermós va resultá lo únic que desefiná ya se sa veu d'aquell Toni de tant y fort que cridá.

UN NIN BÓ

De Alaró

(Dialec serio y veridic)

—Juan com t'anat sa visita a la Mare de Deu d'es Castell.

—Molt bé jaume, may havia disfrutat tan com avuy.

—Mehem contamhó.

—Ydó escolta. A las 12 en punt vaix emprende sa marxa, en companyia d'uns cuants amics y amigas mevas, per s'hermosa carretera. Passada sa barrera des Bosc, varen comensá a sentí unas veus, que perexian molt etseltadas, igual que si sostenguessen una disputa, pero después verem qu'eran tres alemans que cada cual manava una torera. Entrarem en conversa y mos digueren qu'ells tres eran: un es Capitá, s'altre es Pilot y es derré un fogoné des vapor alemán enclat dins sa sa bahia de Palma, desde es principi de sa guerra, y qu'ellas tres eran palmesanas; lo sertés que feyan tals desmans y tals brutós que per respecte a ses dones qu'anavan amb jo, ferem mes via y mos deixarem ets alemanans y sas bergantes a darrera.

Mitx' hora feya que noltros ja haviam arribat, cuant se presentaren es tres marinos y sas tres cocottes, dins es meteix menjadó que noltros erem, y comensaren a accioná tan descaradament qu'una persona qu'havia allá dins, se dirigí a ells y les digué:

—Ara no veis que lo que feis no esta bér.

—Noltros no faser ries. Respongue es capitá.

—Y bastant que feis, respongue es me-

teix alaroné, vosté sempre seguit está a ferrat.

La custió que seguiren fent *alamanadas* sense respecta a nes gran número de concurrents que los miravan y seguiren fent brutós fins que s'encarragat des Castell sen vá teme y les dá un avis.

Dinaren y después de diná pertiren cap avall sense have visitat la Mare de Deu, per lo que se desprén que no hey anavan per visitá ni per veure.

—Idó perqu'hey anavan?

—Per fé... cine.

—Per fé cine!...

—Per graponetjá, per paupá, per fé brutós ¿Heu entens ara?

—Y com son tant animals aquets alemanans?

—No'hu sé. Lo que sé es que pes camí cuant venian cada cinquanta passes s'aturavan; no per cansats, sino perque s'havian dat conta qu'eran tres mascles y tres famellas.

Lo bó va essé arribant a son Penebról que se mudaren sas esperdenyas y te dic qu'eran iguals de moixos que s'abordan a sas ratas.

Deu me don bon acaba com desitxa tots jermans, y a nes Castell alemanans no ni deixi arribá, y la Verge no vorá un esquetrós joc de mans.

UN SOLDAT LLARC

Es nostro Directó vestit de torero per cuant haja de clavá sas banderillas.

De Pollensa

Mos escrivem de Pollensa diguent que lo que passa per allá ya passa de mida.

Per primera mos comensan diguent que surten Mares de Deus y altres cosas que no importa explicarlés.

Además mos diven que cada dia hora-baixa comensan a replegarse una partida de caluts que per allá ahont passan jan pó a nes qui los veu.

Cuant están tots reunits prenen marxa pes carré de sa Portella, de la Má y arriban a nes torrent y allá se posan a pescá granots un estona y tornan regressá y sen van a sa piqueta de sa Sanc, qu'está a nes carré Majó, y después de prende cadira comensan a fé discursos no diguent cap peraula lletja perque amb en Leopardo també hey va un bon Jesús que maldement siga un xot de cordeta no consent que devant ell diguin cap peraula dolenta.

Per avuy ja basta un altre dia contarem lo milló de tot.

DOS XERRAINES

Lamentacions d'un pacífic

Malehida sigas guerra

que dus a perda nacions

amb sas terribles cuestions

que reportas per má y terra,

amb ningú tens germenat,

vergonya ni sentiments

per que fas per tot invents

per destruhi s'Humanitat.

Tu per tot planas sa crisis

tocant sa part comercial

y per tot en general

portas fam y perjudicis,

Fas de sanc un gros torrent,

causas plos, peste y miseri

y dus a nes cementeri

a nes mes florit jovent.

Guerra fas per tots es vents

sense gens de compassió

y es sa teva pretensió

de matá mols d'innosents.

Ets causa de mols d'espans

desde que te declarares,

y ets causant que sense parés

han quedat a mils d'infants.

¡Gran Deu! Vos que sempre estau

a la Terra y en tot lloc

treimos a tots d'aquest foc

veniu a fermos sa pau

protegit es desgraciats

castigau es prometós

d'aquest fet tant vergonyós

per essé mals entrenyats.

UN SOCIO MUT

XERRIMADES

Dijous de la setmana que vé, sabem que se té proyectada una peregrinassió a la mare de Deu de Lluch, pes camí des barranc.

Noltros seguint sa nostra campanya xerrimosa hem nombrat sa nostra guapisima colaboradora señora Rosa, perque formi part de dita peregrinassió y perque fassi una informassió y mos don conta de totes aquellas atlotas que se diferencián de sas altres per sa seva fortó de... de cama o per sa seva juguera. Per altre part es colaboradó y fotograf Pep Noy

hey anirà per prendre fotografia de sas escenas més interessans amb las quals il·lustrarem s'informassió que mos farà la senyora Rosa.

Per lo tant, atlotetas, estau alerta si voleu.....

qu'es projecte que tenim es fé resenya com pocas, anomenant sas més locas pes nom, demunt EN XERRIM.

Demá es sa fira y segons es preparatius qu'hem vits resultarà bestant animada.

Segons un telegrama qu'hem rebut de Tarrasa, ha de veni un catalá per vendre ferreduras.

Si van berato hem comprarem setse pareis per regalarles a s'Ajuntament.

Y llevó també comprarem un gallet a totas sas fabricantes de Can Muana y una galleta a nes conserje de sa butigueta des seyós.

An es número passat publicarem, com a proposició, un progama per sas iestas de la Mare de Déu de la Victori. Aquell progama ha estat un èxit grandió; pero aixó no lleva que no cometessim una falta. y com som amantes de sa justici la volem corretji.

Ham vist es municipal Corona que per fé mes via, va en bicicleta per fé es servicis y comissions que li ordenan. En vista d'aixó, trobam que demá, a las 11 des vespre no han de possá banderillas de foc an'en Corona y com no convé qu'es perdi res, totas sas banderillas de foc que les possin a n'es Saitx perque se curi sa catxasa que du y perdi sa riaya de Mefistóteles que sempre fá.

De Manacó mos contan en molt de retrás:

Qu'es dia primé de Maix sa Societat de fustés va fé un banquet per celebrá sa festa des trabayadós.

Es concurrents quedaren tan contents de s'esmero den Felip es fondista y des bon orde que reiná.

Se feren discursos y se daren Vivas a nes President a nes Secretari, a nes primé de Maix y a nes secretari.

Y lo mes important de tot va essé una poesia den Miquel Garba que deya:

Aquest dia qu'avuy honram
es de glori companyós,
perque es bons trabayadós
en tal dia mos juntam
y s'unidat reforsam.
lo aqui m'aixicat espres
per doná es tres crits derrés:
Viva el senyó President,
es Fondista intelgent
y es gros gremi de fustés.

UN FUSTÈ

EN XERRIM

Es dos torts passats per malla s'amollan diguent que per devès can Foc per no di can Cremat hey ha dues criadas que van mes casadissas qu'en M. Puig pero sas pobretas duen tant mala pata, que no'n poren trobá cap homo que s'enamori d'ellas.

S'altre diumenge feren una rifa y sols per conquista un jove que les agrada molt li posaren a sa rifa, pero com que aquell jove té altres que li interesan mes qu'ellas, no les agrahí s'obsequi que havian fet per éll, y tant se sentiren des despressi d'aquell jove, qu'ellas li juraren de posarló a éll a nes XERRIM.

Pero éll las ha gonyat per má a ellas y las treu aquesta cansó:

Alerta criadas altas
no volgueu per fetetjá
qu'EN XERRIM haja d'aná
descubrint sas vostre faltas.

Un aliat mos súplica a llágrima viva que li publiquem es sigüent saludo:

Tenc es gust de saludá
amb educassió sobrada
a sa beya qu'ha ribada
per Sólle s'estiu passá;
li desitx un benestá
y una vida regalada,
que siga mes educada
amb sas seuas companyeras,
que no sigan tant vaiveras
com a s'altre temporada.

Es nostro número passat va se un éxit grandió, pues apesá que ferem sa tirada aumentada de cent números mes que sas altres setmanas, a las set des vespre de disapte no teniam ni un número per sas nostras colleccions.

En vista d'aixó escriguerem a nes nostros corresponsals de Santañy, sa Pobra y Manacó perque si les sobraven números les mos enviassen a volta de correu, pero entre tots mos remeteren 8 exemplás que no mos bastan per comensá es compromisos que tenim, per lo que suplicam a tots aquells lectós que no fassen collecció y mos volen vendre es número passat, qu'el duguen a sa Redacció y li donarán es meteixos dobbés de compra.

Y noltros encara les agrahirem es favó.

A sa fonda Palmesana
que té l'amo Andre Ramón
tots es dormitoris son
amb vantilació molt sana;
y per llevarse sa gana
trobaran plats variats
amb bon esmero arreglats
servits amb gran prontitut
y amorosa servitut
y tot a preus rebejats.

Si voleu sebre ahont es carré de Cocheras, tres.

Anuncis d'En Xerrim

Setmanari bilingüe, satiric y humoristic

Juventut eterna...

...se consigueix usant s'ALGO TRIUNFAL POGRESIVA, que garantisen que no conté nitrat de plata ni sustancis nocivas a sa salut.

No embruta sa pell ni taca sa roba.

Preu: 5 pessetas botella

¡Fora cabeis blancs! ¡Viva sa juventud! En venen a Palma: a se perfumeria Inglesa, Cadana 6—Perfumeria Oriental, Quint 1 y 3—Perfumeria de D Lluç Canals, Brosa 10 y a SOLLE: Germanas Estades, Plassa Constitució 16 y a sa Perfumeria Artística, Lluna 5 y a totas sas príncipals perfumerias d'España.

¡¡¡Qui torna en sos cabeis blancs es perque vol!!!

A s'imprenta, Moderna d'en Calatayud, Carré de sa Lluna 27 hey trobareu per vendre.

Novelas per suscriura,
llibres d'aquells que fan riura
pes colsos y s'es butxaques,
carteras, també petaques,
objectes per escriura,
tarjetetas ben maques
per visita, suscripcions
a nes diaris nacionals,
extranjés, tarjetas postals
propis per felicitacions.
De tot allá trobareu
y des preu no vos queixereu.

Es jove no't desconsolis
si te veus sa vista lluenta,
tenguent sa gana dolenta
ten entrerà de valenta
beguent es PALOS RESOLIS.
qu'en P. Estrany aqui regenta.
De venta a tots es cafés y casas de beguda.

DIOS Y PATRIA

Diálogo patriótico, en verso, original de

URBANO ROSSELLO

Se ven a sa nostra imprenta a nes módic preu de 0'25 ptas; A nes nostros corresponsal que mos fassin pedido les ferem se rebaixa de comisió.

SIR FANTASM

El ladrón de guante blanco

Se ha puesto en venta el cuaderno 3, y se hallará en la Tipografía de Calatayud y Comp. Luna 27.—SOLLER.

SOLLER-Tip. Moderna de Calatayud y C.^a